

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi erikoissairaanhoidolain
47 §:n muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan erikoissairaanhoidola-
kia muutettavaksi siten, että sairaanhoitopiirin
kuntayhtymälle, jossa on yliopistollinen sairaala,
lääkärikoulutuksesta ja lääketieteellisestä
tutkimustoiminnasta maksettava erityiskorvaus
muutetaan laskennalliseksi. Korvaus on nykyi-
sin 12 % käyttökustannuksista. Viittaussään-
nöksen perusteella säännöstä sovellettaisiin
myös Helsingin yliopistolliseen keskussairaalaan.
Sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle ja Hel-

singin yliopistolliselle keskussairaallalle makset-
tava erityiskorvaus laskettaisiin lääkitutkin-
toihin ja julkaistuihin tieteellisiin tutkimuksiin
perustuvan painotetun pistejärjestelmän avulla.
Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksessä
määriteltäisiin erikseen tutkinto- ja julkaisupis-
teet samoin kuin niiden markkamääräinen ar-
vo.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuo-
den 1994 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Erikoissairaanhoidolain (1062/89) 47 §:n 1
momentin nojalla sairaanhoitopiirin kuntayh-
tymälle, jossa on yliopistollinen sairaala, suori-
tetaan valtion varoista yliopistollisen sairaalan
käyttömenoista 12 prosenttia. Pykälän 2
momentin mukaan voidaan muunkin sairaalan
tai sen osan käyttömenoista maksaa 12 pro-
senttia, jos sitä käytetään asetuksella määrät-
tävissä laajuudessa lääkärikoulutukseen ja lää-
ketieteelliseen tutkimustoimintaan. Helsingin
yliopistollisesta keskussairaalaasta annetun lain
(1064/89) 7 §:n (750/92) mukaan kuntayhtymäl-
le ja erillisenä kuntayhtymänä toimivalle Las-
tenlinnan sairaalalle suoritetaan erikoissairaanhoidolain
47 §:n 1 momentin mukainen kor-
vaus.

Valtioneuvoston 14.10.1992 tekemässä periaatepää-
töksessä toimenpiteistä julkisen talou-
den tasapainon parantamiseksi todetaan, että
yliopistollisten sairaaloiden 12 prosentin erityis-
valtionosuus uudistetaan laskennalliseksi vuo-
den 1994 alusta. Uudistuksella pysäytetään
päättökseen mukaan menojen kasvu ja kustan-
nusten siirtyminen erityisvaltionosuuden pii-

riin. Säästövaikutus on päätöksen mukaan 30
miljoonaa markkaa vuodessa vuosina
1993—95.

Esityksen mukaan laissa säädettäisiin, että
yliopistollisten sairaaloiden yhteydessä eli lähin-
nä yliopistojen lääketieteellisten tiedekunti-
en klinisissä laitoksissa tapahtuvasta opetus- ja
tutkimustyöstä johtuvat erityiset kustannukset
korvattaisiin valtion varoista laskennallisilla pe-
rustein. Koulutuksen mittarina voitaisiin käyt-
tää erilaisia lääkitutkintoja. Tutkimustoimin-
nan mittarina voitaisiin pitää julkaistuja tutki-
muksia, ennen kaikkea väitöskirjoja ja tieteel-
lisiä artikkeleita.

Lääkitutkinnoille ja julkaistuille tieteellisil-
le tutkimuksille annettaisiin erityiset painoker-
toimet, jotka määrättäisiin sosiaali- ja terveys-
ministeriön päätöksellä. Tutkintojen painoker-
toimet voisivat olla seuraavat:

lääketieteen lisensiaatti	1
erikoislääkäri	1
suppea erikoisala, yleislääketie- teen ja työterveyshuollon erikois- lääkäri	1/2

Tutkintoja koskevat tiedot saataisiin vuosittain terveydenhuollon oikeusturvakeskukselta. Pisteet laskettaisiin viimeisen kolmen kalenterivuoden aikana, jolta on lopulliset tiedot saatavissa, suoritettujen tutkintojen keskiarvona.

Lääketieteellisen tutkimuksen painokertoimet muodostuisivat siten, että väitöskirjan ja monografian painoarvo olisi kuusi pistettä ja suomalaisessa lääketieteellisessä julkaisussa (esimerkiksi Suomen Lääkärilehti, Duodecim, Finska Läkarsällskapetets handlingar, Sosiaalilääketieteellinen aikakauskirja) julkaistun kirjoituksen painoarvo puoli pistettä. Julkaisuyhteenvetoista kootulle väitöskirjalle annettaisiin yksi piste.

Ulkomaisissa julkaisuissa ilmestyneiden artikkelien osalta käytettäisiin yliopistoissa käytössä olevaa laskentatapaa, jossa tieteelliset alkuperäisartikkelit määrä painotetaan erityisellä painotuskertoimella eli julkaisun niin sanotulla impact-tekijällä. Painotus voisi olla seuraavanlainen:

impact-tekijä	
<1	1
1 — <4	2
4 —	3

Tiedot saataisiin vuosittain yliopistojen lääketieteellisiltä tiedekunnilta, joissa tiedot kootaan jo nyt. Jos tutkimuksella on useampi tekijä pisteet jaettaisiin tasan kirjoittajien mukaan. Pisteet laskettaisiin keskiarvona kolmelta viimeiseltä kalenterivuodelta, jolta on lopulliset tiedot saatavissa.

Korvauksen määrä tutkinto- ja tutkimuspistettä kohden samoin kuin korvauksen laskemista koskevat yksityiskohtaiset määräykset vahvistettaisiin edellä mainitussa sosiaali- ja terveysministeriön päätöksessä.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Erityiskorvaus oli 657 miljoonaa markkaa vuonna 1992. Vuoden 1993 talousarviossa taroitukseen on varattu 681 miljoonaa markkaa.

Valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaan uudistuksen säästövaikutus on 30 miljoonaa markkaa vuodessa vuosina 1994 ja 1995. Vuoden 1994 talousarvioehdotuksessa sosiaali- ja terveysministeriö on esittänyt tarkoitusta varten 650 miljoonaa markkaa.

Uudistus muuttaa erityisvaltionosuuden ja kautumista yliopistollisten sairaaloiden kesken. Tampereen, Kuopion ja Oulun yliopistollisten sairaaloiden osuus vähenisi ja Helsingin ja Turun yliopistollisten sairaaloiden osuudet nousisivat. Muutoksen suuruus riippuu siitä, miten määräraha jaetaan opetuksen ja tutkimuksen kesken.

Määräraha on tarkoitus jakaa sosiaali- ja terveysministeriön päätöksessä niin, että opetuksen osuus olisi 45 % ja tutkimuksen osuus 55 %.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä Sairaalanliiton kanssa. Esitysluonnoksesta on pyydetty opetusministeriön, terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen, kuntien keskusjärjestöjen, yliopistosairaaloihin ylläpitävien kuntayhtymien sekä yliopistojen lääketieteellisten tiedekuntien lausunnot. Lausunnoissa on uudistusta pidetty tarpeellisenä.

4. Voimaantulo

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1994 alusta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

erikoissairaanhoitolain 47 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 1 päivänä joulukuuta 1989 annetun erikoissairaanhoitolain (1062/89) 47 §, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 3 päivänä elokuuta 1992 annetulla lailla (748/92), seuraavasti:

47 §

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle, jossa on yliopistollinen sairaala, suoritetaan valtion varoista laskennallisin perustein korvausta lääkärikoulutuksesta ja lääketieteellisestä tutkimustoiminnasta johtuvista ylimääräisistä kustannuksista. Opetustoiminnan osalta korvaus perustuu lääkäritutkintojen painotettuun lukumäärään ja tutkimustoiminnan osalta tieteellisten julkaisujen painotettuun lukumäärään. Terveystieteiden tutkimuskeskus ilmoittaa kalenterivuositteittain sosiaali- ja terveysministeriölle tutkimus- ja terveysministeriön määräämää tutkimus- ja terveysministeriön määräämää lääkäritutkintojen ja tieteel-

listen julkaisujen painoarvot ja yksikköhinnat ja antaa muut määrätykset korvauksen laskemiseksi.

Jos sairaanhoitopiirin kuntayhtymän muuta kuin 1 momentissa tarkoitettua sairaalaa tai sen osaa käytetään asetuksella määrättävässä laajuudessa lääkärikoulutukseen ja lääketieteelliseen tutkimustoimintaan, valtion varoista suoritetaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle korvausta 1 momentissa määrättyin laskentaperustein.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 28 päivänä kesäkuuta 1993

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Jorma Huuhtanen*

Laki

erikoissairaanhoitolain 47 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 1 päivänä joulukuuta 1989 annetun erikoissairaanhoitolain (1062/89) 47 §, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 3 päivänä elokuuta 1992 annetulla lailla (748/92), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

47 §

Sairaanhoitopiirin kuntainliitolle, jossa on yliopistollinen sairaala, suoritetaan valtion varoista yliopistollisen sairaalan käyttömenoista 12 prosenttia.

Jos sairaanhoitopiirin kuntainliiton muuta kuin 1 momentissa tarkoitettua sairaalaa tai sen osaa käytetään asetuksella määrättävässä laajuudessa lääkärikoulutukseen ja lääketieteelliseen tutkimustoimintaan, valtion varoista suoritetaan sairaanhoitopiirin kuntainliitolle asianomaisen sairaalan tai sen osan käyttömenoista 12 prosenttia.

Ehdotus

47 §

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle, jossa on yliopistollinen sairaala, suoritetaan valtion varoista *laskennallisin perustein korvausta lääkärikoulutuksesta ja lääketieteellisestä tutkimustoiminnasta johtuvista ylimääräisistä kustannuksista*. Opetustoiminnan osalta korvaus perustuu lääkäritutkimusten painotettuun lukumäärään ja tutkimustoiminnan osalta tieteellisten julkaisujen painotettuun lukumäärään. Terveystieteiden tutkimuskeskus ilmoittaa kalenterivuosittain sosiaali- ja terveysministeriölle tutkimusten määrän. Kunkin yliopiston lääketieteellinen tiedekunta ilmoittaa kalenterivuosittain sosiaali- ja terveysministeriölle yliopistosairaalan yhteydessä tehtyjen ja julkaistujen tutkimusten määrän. Sosiaali- ja terveysministeriö määrää lääkäritutkimusten ja tieteellisten julkaisujen painoarvot ja yksikköhinnat ja antaa muut määräykset korvauksen laskemiseksi.

Jos sairaanhoitopiirin kuntayhtymän muuta kuin 1 momentissa tarkoitettua sairaalaa tai sen osaa käytetään asetuksella määrättävässä laajuudessa lääkärikoulutukseen ja lääketieteelliseen tutkimustoimintaan, valtion varoista suoritetaan sairaanhoitopiirin *kuntayhtymälle korvausta 1 momentissa määritellyin laskentaperustein*.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.